

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz nettowo jednoczynny na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

Modlitwa o pokój.

Daj nam pokój, o Panie,
daj nam pokój o Boże...
Usłysz nasze wołanie:
„Niechaj wojna ustanie”.
Daj nam pokój, o Boże,
ukój naszą tęsknotę:
„Niechaj wolności zorze
zmienia się w słońce złote”.

J. Ejszmond.

Dobre informacje.

„D. W. Zing” donosi co następuje:

„W chicagowskim „Daily News” jednym z największych pism amerykańskich znajduje „Frankfurter Zeitung” następujący telegram kablowy „własnego sprawozdawcy” W. J. L. Kiehla:

HAAGA 25 paźdź. Z odpowiedzialnej strony dowiaduje się, że rząd austriacki wywiera na Prusy nacisk aby przyjęły warunki pokojowe koalicji. Zaznacza się przytem, że Bułgaria i Turcja podzielają stanowisko Austrii i że posiada ono poparcie moralne Bawarii i Wirtembergii. Gdyby Prusy okazały się twardego karku, wówczas istniejące możliwości, że południowo-niemieckie państwa usiłować będą stworzyć z Austrią nowy związek państwowy”.

De powyższego dodaje „Frankfurter Zing”:

Pan Wilson twierdził zawsze, że naród niemiecki jest niedostatecznie informowany. Wobec nas frankfurtyczków została ta wiadomość o przewidywanym nowym ukształtowaniu niemieckiego związku państwowego utrzymana, naturalnie w tajemnicy, gdyż obawiano się, że wolne niegdys miasto Rzeszy uwolni się bezwzględnie z pod pruskiego panowania i przystąpi do południowo-niemieckiego związku państwowego.

O notyfikacji Rady Regencyjnej.

Jak donosi „Kölnische Volkszeitung” pismo Rady Regencyjnej do obu cesarzów i ich odpowiedź wywarła za granicą duże wrażenie.

Sympatyzujący z koalicją „Journal de Geneve” pisze:

„Polacy z Królestwa Polskiego zajęli teraz nowe stanowisko. Świecie utworzona Rada Regencyjna, utworzona z ludzi, którzy wydawali się bezpartyjnymi, złożyła hołd cesarzowi Niemiec. Nawet arcybiskup Kakowski, który się przezornie przez czas długi trzymał zdalek od polityki, obecnie jako regent, został wielkim aktywistą, wzywa do przymierza z państwami centralnymi i pragnie stworzyć armję”.

To samo pismo cytuje opinię paryskiego „Tempsa”, który pisze:

„Zachowanie się Rady Regencyjnej będzie niespodzianką dla tych sfer, które śledzą stosunki polskie. Ks. Z. Lubomirski i arcybiskup warszawski uchodzili za ludzi politycznie rozważnych. Obecnie przerzucają się na stronę państw centralnych robią to już bez zastrzeżeń. A o

tych samych ludziach mówiono do niedawna co innego”.

Po tych słowach następuje szereg uwag w sprawie polskiej, nie nacechowanych przychylnością.

Uroszczenia żydowskie.

Żargonówka warszawska „Des Jidische Wort” pisze:

W czasie niedawnych wielkich (!) debatów w parlamencie austriackim nad sprawą polską wystąpili także ze strony żydów posłowie Kurando i Straucher.

Poseł Straucher mówił o losie żydów w Polsce i Galicji i w mowie swej między innymi oświadczył: W czasie wojny nie tylko żydzi w Polsce, ale i w Ameryce oczekiwali o swobodzenia Polski i wobec tego bolesnym jest bardzo, że właśnie obecnie panuje w Polsce i w Galicji namiętny antysemityzm (w Galicji narzeka mocno cała prasa na gospodarkę różnych centrali monopolowych, będących w rękach żydów i te widocznie uważa poseł Straucher za antysemityzm. Przep. Red.

Żydzi — oświadczył dalej poseł Straucher — są najważniejszym elementem państwowym; mają wobec tego prawo domagać się, aby uznano także ich odrębność. Gdy Polacy otrzymują wolność i państwową samodzielność, mamy i my żydzi prawo domagać się, abysmy uznani zostali za samodzielną narodowość, będącą w związku z Królestwem Polskim”.

„Frankt. Ztg.” podaje: Z mowy zuryskiego prezydenta rządowego, p. Wettsteina, wygłoszonej w radzie kantonalnej, wynika, że przed wybuchem krwawych ruchów rozdawano w Zurychu proklamacje, domagające się od związków robotniczych, aby na wzór rosyjski utworzyły rady robotnicze. Hasłem tych rad ma być: Sekwestr wielkich majątków, 8-godzinny dzień pracy, upaństwowienie banków, przekazanie handlu artykułami żywnościowymi towarzystwom koncesyjnym, unieważnienie hipotek i weksli, strejk powszechny w Sawajcarji.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnis 28 listopada:

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

We Flandrii ogień artyleryjski między lasem Houthoulist a Zandvoorde był od południa ożywiony. Pod Paschendale wzmożił się pod wieczór do największej gwałtowności.

Po obu stronach Scarpe spotęgowana działalność bojowa.

Na polu bitwy pod Cambrai ostra walka ogniowa rozpoczęła o świcie natarcia, podjęte przez angiłków świeżo wprowadzonymi do boju dywizjami przeciwko Bourlon i Fontaine, oraz naszym przyległym stanowiskom.

Na zachodzie od Bourlon ich fale

atakowe wraz z dosuwającymi się przed niemi samocnodami pancernymi zatamowały się w ogniu naszym.

Między Bourlon a Fontaine po kilkakrotnych nadaremnych natarciach wtargnął nieprzyjaciel do naszej strefy obronnej. Bourlon i Fontaine utraczone przejściowo.

Oddziały angielskie, silnie przereźdzone wskutek zacieklej walki o domy, spotkało przezwiderzenie piechoty naszej. W oskrzydłującym szyku bojowym pod dziarskim dowództwem wzięła ona w świetnym natarciu z powrotem te wsie i odrzuciła nieprzyjaciela do lasu pod Bourlon. Przeszło 200 jeńców i liczne karabiny maszynowe pozostały w jej rękach.

Silny ogień zełżał z zapadnięciem zmroku, miejscowe walki piechoty trwały do późnej nocy.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na północno-zachodzie od Tahure francuzi pozostawili w rowach naszych po nieudanej wycieczce jeńców.

Na wschodnim brzegu Mozy akcja artyleryjska była przed południem spotęgowana; od południa zełżała do umiarkowanego ognia przeskodowego

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Na północno-wschodzie od Nomeny silne oddziały francuskie natarły na linje nasze; w walce zbliżka odparto je.

Wschodni plac boju.

i

Front macedoński.

Większych operacji bojowych nie było.

Włoski teren walk:

Nic nowego.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

Nowa wielka organizacja.

AMSTERDAM, 29 | 11. Jeden z dzienników tutejszych dowiaduje się z Petersburga: Zjazd przedstawicieli miast i ziemstw postanowił założyć nową organizację partyjną o programie następującym:

- 1) Protest przeciwko zagarnięciu władzy przez bolszewików.
- 2) Za jedyną władzę ma być uważana konstytuanta.
- 3) Przywrócenie wszelkich swobód.
- 4) Przekazanie wszystkich gruntów komisjom agrarnym.
- 5) Przyspieszenie rokowań pokojowych.

Do chwili utworzenia nowego gabinetu władza rządowa ma pozostać w rękach przedstawicieli miast i ziemstw.

Gotowość Austrii.

WIBDEN 29 | 11. „Suedslavische Korrespondenz” donosi:

W rozmowie z członkami izby panów hr. Czernin wypowiedział się o sytuacji, jaką wytworzyły dątenia pokojowe nowego rządu rosyjskiego.

Hr. Czernin podkreślił dobre chęci i gotowość monarchji przystąpienia do rokowań nad honorowym i nadającym się do przyjęcia pokojem.

Groźby koalicji.

KOPENHAGA 29 | 11. Pomoconioj państw koalicji zawiadomili w sposób nieurzędowy Radę robotników i

żołnierzy w Petersburgu, że jeżeli uwięzieni przez bolszewików obywatele Francji, Anglii, Ameryki i Belgii nie będą natychmiast wypuszczeni na wolność, to mocarstwa sprzymierzone rozpoznają niezwłocznie środki represyjne.

Tatjana uciekła?

GENEWA 29 | 11. Dzienniki tu-tejsze dowiadują się z Paryża: Wielka księżna Tatjana uciekła z Syberji i w najbliższym czasie przybędzie przez Japonię do Ameryki.

Co to znaczy?

LUGANO 29 | 11. Ambasador amerykański w Petersburgu i generalny konsul amerykański w Rosji otrzymali polecenie, aby i po ogłoszeniu tajnych dokumentów, oraz wdrożeniu oficjalnych rekwizycji i zawieszeniu broni pozostali w Rosji na swych stanowiskach.

Chwila bieżąca.

— Lenin i Trocki nakazali rozwiązać wszystkie komitety wojskowe, popierane przez delegatów innych stronnictw socjal-demokratycznych na froncie.

— Prasa japońska omawia wydarzenia na Syberji, gdzie odbywają się gwałtowne walki między monarchistami a republikanami.

— Kaukaz oderwał się od Rosji i utwierdził własną władzę rządową, oraz wybrał własny parlament, do którego weszło 40 socjalistów, w tym jeden bolszewik.

— Na naradzie posłów koalicyjnych w ambasadzie amerykańskiej postanowiono ignorować notę Trockiego, jako nie nadającą się do przyjęcia.

— Jak donosi „Nowaja Żizn“, Trocki uznał komitet dobra publicznego, występujący, jak wiadomo, przeciwko maksymalistom, za organizację przeciwrwelowacyjną i kazał aresztować wielu jego członków.

— Przybywający z Rosji podróżni stwierdzają, że żołnierze tysiącami opuszczają front.

— Generalissimus bolszewicki Krylenko uderzył na front, po uprzednim wydaniu manifestu pokojowego do armji i floty.

— Jak się teraz okazuje rząd bolszewicki rozkazał uwięzić wszystkich członków angielskiej misji morskiej, pod zarzutem prowadzenia agitacji przeciw rządowej.

Co słychać nowego?

Akt kurtuazji.

Osoby mające związek z kołem międzypartyjnym komunikują, iż konferencja przedstawicieli stronnictw wchodzących w skład koła z p. Janem Kucharzewskim była raczej aktem kurtuazji z obu stron, aniżeli braną na serio konferencją polityczną. Wiadomo było z góry, iż do porozumienia poważniejszego nie dojdzie.

Nie czas jeszcze na pokój...
W odpowiedzi na petycję szwajcarskiego towarzystwa pokojowego w Luzernie, domagającego się desygnowania osobnej komisji dla urzeczywistnienia pokoju, oświadczyła szwajcarska Rada związkowa, iż „sytuacja międzynarodowa bada w tym względzie z całą ścisłością, lecz w obecnej chwili nie może niestety uważać za taką, którąby się do tego rodzaju akcji pokojowej nadawała.

Zebrań makymalistów „polskich“.

Z Petersburga donoszą przez Stockholm:

Dnia 11 b. m. w sali Pawłowskiego instytutu, Znamieńska № 8 w Petersburgu, odbył się ważny wiec na temat chwili bieżącej, na który wzwano wszystkich polskich robotni-

ków i żołnierzy oraz sympatyków ruchu maksymalistów. Przemawiali wszyscy obecni w stolicy przywódcy P. E. S. i zwolennicy maksymalistów, jako to Żabiński (był Lewinsohn, który przyjechał ze Szwajcarii), Królikowski, Feliks Kon, Aronson-Brachfeld i Grunglas. Pan Stanisław Rosenheim nie był obecny, gdyż wyleciał w sprawie agitacji wyborczej do konstytuancy.

Panowie Lewinsohn, Kon, Aronson, Grunglas i Rosenheim — sami „polscy“ maksymaliści.

Prezydent ministrów włoskich o położeniu.

Prezydent ministrów Orlando powrócił ze swej podróży po okolicach wojny i z Wenecji. Według „Matina“ oświadczył prezydent ministrów, że na teraźniejszym froncie będzie się stawiało opór jaknajbardziej stanowczy, i że wobec tego Wenecja nie jest jeszcze zagrożoną.

Prasa polska w Rosji o koncepcji austro-polskiej.

Ag. Pol. Prasowa donosi ze Stockholm.

Petersburski „Dziennik Polski“, organ narodowej demokracji, wyraża się o rozwiązaniu kwestji polskiej w duchu austro-polskim w sposób życzliwy.

Nie można sobie wyobrazić — pisze ten organ — by projektowane połączenie Królestwa Polskiego z Galicją, które w kraju uważają za konieczny warunek pomyślnego rozwiązania kwestji polskiej, było źle przez polaków przyjęte. Ze wszystkich rozwiązań kwestji polskiej przez państwa centralne jest rozwiązanie austro-polskie możliwie najlepsze.

O stosunku koalicji do sprawy polskiej wyraża się „Dziennik Polski“ pesymistycznie.

Również i petersburski „Dziennik Narodowy“ wyraża swoje zadowolenie z powodu wznowienia programu Nacz. Kom. Narod.

Szczury się nasycały.

W Petersburgu znajduje się 1000 niewyladowanych wagonów ze środkami żywności, na przedmieściach 384 wagony. W Petersburgu zjadły szczury 250.000 kilogramów środków spożywczych.

KRONIKA.

Jutrzejsze zebranie dyskusyjne.

Jutro w sobotę d. 1 b. m. o g. 6-ej wiecz. w lokalu gimn. T. O. S. (Kościuszki 19a) odbędzie się zebranie dyskusyjne członków Stow. Nauz. Polsk. na temat „Program tymczasowy szkół elementarnych“.

Z dnia wczorajszego.

W posepny listopadowy poranek wczorajszy, dążyła młodzież do świątyni Pańskiej i wszyscy, którzy u stóp ołtarza pragnęli wznieść na Jasnę Górze swe modły za bohaterów, wzniciających 29 listopada roku 1830 zapal w sercach redaków do walki z przemocą.

Pod strop świątyni wlatiała myśl o tych o cdeszli, słowa modlitwy były hołdem za ich czyny świetne, a niejeden pacierz odmówiony był za żołnierzy polskich, którzy swe życie młode w wojnie obecnej poświęcili Ojczyźnie.

Zewnętrzny wygląd miasta nie różnił się niczem od szarych dni obecnych i tylko w zakątkach domowych rozpamiętywane doniosła w dziejach Polski chwile.

W czasie nabożeństwa tylko niektóre sklepy w śródmieściu były zamknięte, szkoły były nieczynne.

Nadzwyczajne zebranie koła prac. nad rozw. przem. i handlu.

Zarząd Koła prac. nad rozw. przem. i handlu podają do wiadomości pp. członków, iż w d. 2 grudnia r. b. o g. 4 po poł. odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie członków.

Zmiany w godzinach pracy.

Magistrat w Częstochowie, pragnąc dać możność zarobkowania poza biurem mało wynagradzanym urzędnikom biur podlegających jego zarządowi, a także celem zaoszczędzenia prądu elektrycznego, postanowił tytułem próby określić czas pracy w tych biurach od godz. 9 rano do 3 po południu, aż do odwołania.

Pogadanka w Stow. Rzem.-Przemysłowym.

Zarząd Stow. Rzem. Przem. urządza dla swych członków w niedzielę dnia 2 grudnia r. b. o godz. 3 po poł. w lokalu własnym (Panny Marji 9), pogadankę fachową, na której p. Treczyński wygłosi odczyt o kamieniach, metalach, powietrzu i wodzie.

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu omawiano i wydano decyzje w następujących sprawach:

Nieprzyjęte uchwały.

Uchylenie uchwał Magistratu i Rady miejskiej w sprawie subsydjowania sądów polskich, na mocy listu p. naczelnika powiatu za № 4817 | 17 VII Magistrat przyjął do wiadomości.

O ul. Ciemną.

Magistrat przychylił się do opinji Dep. gospodarczej o do niemożliwości uporządkowania ul. Ciemnej do chwili rozszerzenia tej ulicy.

Czy ul. Szkolna będzie odwodniona?

Zgodnie z uchwałą Rady w sprawie odwodnienia ulicy Szkolnej, podzielono przychylną opinję Dep. gospodarczej z 19 listopada br., zawiadamiając o tem lekarza powiatowego.

O wodę na Rynku Wieluńskim.

Postanowiono uporządkować dwie studzienki na Rynku Wieluńskim, kosztem mk. 450, w myśl projektu Dep. gospodarczej.

Czeki Dep. żywnościowej.

Uchwalono otworzyć rachunek czekowy w Polskiej Kasie Pożyczkowej dla Dep. tywn. z zastrzeżeniem prawa zamknięcia go przez magistrat. Do podpisywania czeków postanowiono upoważnić pp. A. Jacquesona, K. Szwedego i L. Tempa. Czeki ważne będą, gdy opatrzone zostaną jednym z powyższych podpisów wraz z podpisem kierownika deputacji p. W. Jabłońskiego lub jego zastępcy p. M. Jurakowskiego.

Tylko stemplami.

Wobec odmowy przez władze na wprowadzenie nalepek na listy, dostarczane przez Biuro przesyłkowe, uchwalono stemplować listy specjalnym numeratorem i zawiadomić publiczność, aby opłacała tylko za listy tymi stemplami opatrzonymi. Podobną procedurę postanowiono zastosować do kart meldunkowych.

Częstochowianin w szkole podchorążych.

Z pśród kilkuset częstochowian, studiujących na Uniwersytecie „Politechnice i innych wyższych uczelniach stołecznych, na wezwanie do wstępowania do szkoły podchorążych pociępszyi dotychczas słuchacz wydziału prawnego p. Bonifacy Grabowski.

Ochośnicy z Sosnowca.

Do Sosnowca wyjechał z Częstochowy sierżant p. Żmudźki w celu informowania i zapisywania ochotni-

key do wojska polskiego, oraz okazania im możliwej pomocy w urzeczywistnieniu zamiarów.

Dotychczas zapisało się do wojska polskiego z Sosnowca 62 młodzińców.

1.500.000 mk. pożyczki dla Częstochowy.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu postanowiono sześcioletnią pożyczkę w Polskiej Kasie Pożyczkowej pod zastaw gruntów miejskich w wysokości mk. 1.500.000 na 6 proc., na podstawie umowy identycznej z zawartą przy załatwianiu pożyczki przez m. Łódź.

W sprawie tej magistrat przedłożył Radzie miejskiej następujący wniosek do zatwierdzenia.

Rada miejska upoważnia magistrat do zaciągnięcia w Polskiej Kasie Pożyczkowej dalszej pożyczki do wysokości 1 i pół miliona marek z procentem 6 od sta, pod zastaw gruntów miejskich za wystawieniem tymczasowego kwitu lub wydaniem obligacji.

Włóścianie właścicielami domów.

Ostatnimi czasy stwierdzono, że w kilku większych miastach prowincjonalnych, włóścianie, którzy z bogactwem się na sprzedaż produktów rolnych, nabywają nieruchomości miejskie.

Twierdzą oni, że w ten sposób chcą pozbyć się gotówki, którą boją się przechowywać w domu.

Twardy orzech.

o budżet m. Częstochowy.

Na jednym z ostatnich posiedzeń naszej Rady miejskiej slyszeliśmy zapewnienia, że prace Rady postępować będą nadal w szybszym niż dotychczas tempie, gdyż „niezadługo Rada zmuszona będzie obradować nad przedstawionym przez odpowiednią komisję projektem budżetu m. Częstochowy”.

Niestety od chwili tej upłynęło już kilka tygodni, a praca Rady miejskiej nietylko nie posunęła się o krok naprzód, ale, jak slyszymy, komisja finansowo-budżetowa po kilkumiesięcznych obradach nie skończyła w ogóle jeszcze projektu budżetu.

Czyżby zestawienie projektu budżetu miasta było dla osób biegłych w tej dziedzinie tak twardym orzechem do zgryzienia? Nie sądzimy.

Wszakże pozwalamy sobie zauważyć, że czas szybko mija, zbliża się już ostatni miesiąc r. 1917, a budżet miasta nietylko nie jest uchwalony przez Radę, ale projekt jego jest „języczką w powłokach”.

Przypuszczając też należy, że nie ułatwia to bynajmniej pracy ani Magistratowi, ani też nie wpytnie dotychczas na osłabienie gospodarki m. Częstochowy.

Koncert w „Odeonie”.

Wkrótce odbędzie się w teatrze „Odeon” wielki koncert Kierownika zespołu muzycznego tego teatru p. A. Zalcberga, o wielce urozmaiconym programie.

Koncert Mlecia Rappaporta.

Jutro w sobotę dnia 1-go grudnia w sali Straty Ogniowej odbędzie się koncert utalentowanego młodego wiolonczelisty, Mlecia Rappaporta, znanego już w Częstochowie ze swoich występów solowych, a także jako członka zespołu muzycznego w cukierni Jackowskiego.

Koncert ten organizowany jest w celu przyjęcia z pomocą materialną młodemu muzykowi, który udaje się dla dalszych studjów za granicę.

Prócz młodego wiolonczelisty wystąpi też pianista p. Taube, który brał

PODZIĘKOWANIE.

W imieniu mojem i w imieniu brata ś. p. żony mojej składam serdeczne podziękowania Szanownemu Duchowieństwu, kolegom i wszystkim, którzy brali udział w oddaniu ostatniej posługi jej cniom

Antoni Ebert.

ostatnio udział w naszym mieście w wieczorze Olgi Desmond. Deklarować będzie p. W. Kosiniński.

Z nastrojów chwili.

Częstochowa ma kilka szkół średnich, kursów, seminarjów, szkół elementarnych itp. uczelni. Jednakże daje się na każdym kroku odczuwać brak szkoły, która na całym globie ziemskim zastępuje rodzina, ewentualnie odpowiednio podręczniki.

Mówimy o szkole dobrego wychowania, dla wielu mieszkańców Częstochowy, przynajmniej trzeba z przykrością, będącym nieznanym ładem.

Jednakże dla jednostek przyzwyczajonych zamieszkiwać nie wśród dzikich plemion afrykańskich, ale w środowiskach kulturalnych, obecność z osobnikami nie uznającymi przepisów i norm, pozwalających ludziom obcować wzajemnie, jest rzeczą niezmiernie przykra.

Zauważyć da się to wszędzie: na ulicy, w cukierni, czy teatrze, nie mówiąc już o tych, którzy potrafią w chwili, gdy im muszka zajrzy niedyskretnie do nosa, wylewać takie potoki niezadowolenia na swych interesantów, Bogu jedynie ducha winnych, że mimowoli zapomina się, że Częstochowa jest tak bliską stronką Europy.

Nie chcemy już mówić o publiczności, zapalniającej galerję teatru, a przypominając raczej menażerję, ale twierdzimy, iż zachowanie się niektórych mieszkańców Częstochowy demaga się stanowczo jaknajbardziej otwarcia—szkół dobrego wychowania.

Skutki czytania złych książek.

Do jak potwornych zbrodni moralnych prowadzi lektura sensacyjnych, kryminalnych romansów i jak oddziaływa na umysły młodociane dowodzi wypadek, który zdarzył się w jednym z miast.

Dwaj chłopcy, jeden 15 letni i drugi 17 letni, którzy rozoszytywali się w złych książkach, wpadli na pomysł zabić „dziecko” i spóżyła mięsa ludzkiego. Zwabili więc do sklepu 3-letniego chłopca i billi go dopóty siłkiera po głowie, póki nie padł nieżywy na ziemię. Następnego dnia zamierzali obaj przyrzadzić sobie pieczę z zabitego chłopca. Zwioki zamordowanego zaniesli do piwnicy, gdzie je znalazła policja.

Sąd skazał ich obecnie na karę więzienną po 6 i 7 lat, wliczając w to 4 miesiące, przesiedziane w areszcie śledczym.

Kradzieże.

A „Ciebiejowej” — Nowy Rynek — skradziono 12 jaj i kwartę masła.

J. Kócerkowi skradziono portmonek z 22 mk. i 10 rb.

Z wieczoru na Samopomoc przy gimn. Szudejki.

Wieczór uczniowski na Samopomoc przy gimn. p. Szudejki cieszył się niezwykłym powodzeniem. Sala była przepelniona.

Największe zainteresowanie budziła znakomita komedia w 1-ym akcie hr. Fredry, z której młodociani wykenawcy, w miarę możliwości, wywiązali się z trudnego zadania szczęśliwie, a wyróżnili się pp. Marjewski (ojciec), Grabowska (Małgorzata), Kosiarska (służąca), Ostrzycki (Waluś), Parczyński (Morzycki) i inni. Sztuka ta jednakże nie nadaje się dla młodzieży, ze względu na trudności techniczne, gdy tymczasem wiele jest rzeczy pięknych np. historycznych—a przeznaczonych dla dorastającej młodzieży. Liczy się trzeba z tem, że na przedstawienia uczniowskie uczęszcza młodzież nieletnia i pici obojga, zatem program wieczorów szkolnych winien być też i kształcącym.

Co do części muzyczno-wokalnej, to zauważyć musimy, że w całym programie nie uwzględniono ani jednego nazwiska twórcy polskiego—

Orkiestra dęta pod batutą tak doświadczanego kapelmistrza, jakim jest p. Aubrecht odegrała utwory Suppego, Biona i własne dyrygenta, w których znać doskonałą instrumentację, lecz mało melodji i harmonji.

Chór pod energiczną a efektowną dyrekcją p. A. Drobia—spiewał dwie pieśni, jak „W górach” i „Of i w polu jezioro”, bez cieniowania. Chór wywarł wrażenie słabe.

W kwartecie mandolinistów wyróżnił się muzykalnością p. Pleskaczyński i Łaszcz, a odegrali: Reverie—Prisewski (1) zaś tutti Gavot—Stefania Cibulki i piękne utwory p. K. Wopaleńskiego.

Co do orkiestry, to byłoby pożądanem, aby uczniowie grali utwory np. Meniaszki, Żeleńskiego, Dobrzyńskiego, Noskowskiego lub innych kompozytorów polskich, aby sarażamiac młodzież z arcydziełami twórczości rodzinnej—a „masywanie wartościowej”, tak na punkcie „pięknych melodji”, jak i bogatej harmonji. To samo da się powiedzieć i o innych zespołach muzyczno-wokalnych, których celem winno być kształcenie w młodzieży smaku estetycznego, dlatego też programy wieczorów muzycznych układać należy ze szczerą gotową starannością i ziajomością rzeczy.

Zbliża i zdaleka.

Zgon 104-letniej.

W Kibartach guberni kowieńskiej zmarła 104 letnia Marja Wolfowa.

Jeden, lub dwa pokoje do wynajęcia Piłkna Nr. 11

Teatr PARYSKI Program od czwartku 29-go Listopada
do Niedzieli 2-go Grudnia r. b. włącznie.Po raz pierwszy **SENSACJA!** Niebywały obraz**Ofiara brutalnej miłości**Dramat w 5-ciu
częściach z życia
kobiety tyranizo-
wanej miłością.w roli głównej **Marja Widał.**Nad program: **Dwóch upartych** (komedia).

Szczegóły w programach. — Muzyka kwartet artystyczny. — Ceny miejsc zwykłe.

Niebywała Sensacja!

Teatr „ODEON“

Niebywała Sensacja!

Dziś i dni następnych:

2-i obraz polski nowej serji na rok 1917-18

Carat i jego sługi Wielki dramat polityczny w 6-ciu aktach, **osnuty na tle wydarzeń ubiegłych 3 lat Wielkiej Wojny.** W wykonaniu znanych artystów warszawskich:**Kaz. Junoszy Stępowskiego, Haliny BruczoŃny, Pawła Owerło,**
Józefa Węgrzyna, Anny Beliny, Józefa Grodnickiego i wielu innych.W obrazie przyjmują udział: **Legjony polskie. Przedstawiciele partji politycz-
nych. Organizacje strzeleckie w Krakowie i t. p.**

Rzecz dzieje się w Warszawie i na froncie.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. **Alojzego Salzberga.** — Szczegóły w programach.
Z powodu niezwykle kosztownej dzierżawy obrazu **Ceny miejsc podwyższone.****Porządek sprzedaży cukru i innych artykułów w sklepie detalicznym Nr. 3 ul. Krakowska Nr. 23 na kupon C-D ser. XX okręgu V, z okręgu XI-go: (Ostatni Grosz)**

W sobotę dn. 1 | 12 kupujący chleb w punkcie sprzed. nr. 23 mieszkańcy ul. Krakowskiej i Mokrej

W poniedziałek dn. 3 | 12 kupujący chleb w punkcie sprzed. nr. 23 mieszkańcy ul. Dolnej, Polnej, Nowej i Kościelnej

We wtorek dn. 4 | 12 kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 24 mieszkańcy ul. Bór

W środę dn. 5 | 12 kupujący chleb w punkcie sprzedaży nr. 24 mieszkańcy ul. Piaski, Mostowej, Bielańskiej, Sadowej, Krótkiej, Wroniej, Spadek, Franciszkańs. Wąskiej i Bolesławskiej

W czwartek dn. 6 | 12 kupujący chleb w punkcie sprzed. nr. 25 mieszkańcy ulic: Pięknej, Sosnowej, Wesołej, Górnej, Żródlanej, Leśnej, Karelkowej, Botanicznej, Wspólnej, Orlej, Bąkowskiej, Zielnej i Żelaznej.

W piątek dn. 7 | 12 dla wszystkich opóźnionych przyczem do południa dla mieszkańców 5-go okręgu po południu dla mieszkańców 11-go okręgu.

Kartofle.

Na mocy rozporządzenia Ces. Niem. Zarządu Cywilnego z dnia 2. Listopada r. b. za nr-em 729, racja kartofli została obniżoną do 10 funtów na 2 tygodnie na osobę.

Sprzedaż kartofli

na kupon C-D serji XX-iej w ilości 10 funtów na osobę za 80 fenigów rozpocznie się dnia 30 b. m. według następującego rozkładu:

W sobotę dnia 1-go grudnia

6 okręgu kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 26 ul. Panny Marji 39, 7 okręgu — № 29 ul. Panny Marji 60, 9 okręgu — 34 ul. St. Stradom. 10 okręgu — № 37 ul. Barbary 28, 11 — № 23 ul. Krakowska 32, 12 okręg (dawniej IIa) — № 9 ul. Warszawska 54.

W poniedziałek dnia 3-go grudnia

I okręgu kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 2 ul. Kaczorowska II okręgu — № 5 ul. Nadrzeczna 49, III okręgu — № 14 ul. Krótka 5, 4 okręgu — № 17 ul. Ogrodowa 22a, 5 okręgu — № 21 ul. Krakowska 62, 10 okręgu — № 38 ul. Kamienie 11.

Miejska
DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA
w Częstochowie.**Lekarz Dentysta****Stefan Barylski**

ul. Panny Marji Nr. 49

☞ przyjmuje od 10—11 3—7

Ceny przedwojenne.

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji № 73 obok parku przyjmuję w komis.—**Prosiaki** do sprzedania ulica Ciemna Nr. 84 J. Rogowski 1207—**LEKARZ-DENTYSTA****Michał Grejniec**w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Zęby sztuczne. Plomby

Wymywanie zębów

codz. od 9-11 od 3-7 wieczorem.

Ceny bardzo przystępne.

Stanisław Rumszewicz

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piękna № 7
parter front (obok sądu pokoju
1-go okręgu)Przyjmuje od 9-iej do 9 i pół rano
i od 2-iej do 5-iej po południu.**KALENDARZE**na 1918 r. nadeszły: ścienne terminowe, kieszonkowe, biurkowe, książkowe
Prenumeraty pism krajowych i zagranicznych z odnośzeniem do domów.
Ogłoszenia do pism krajowych i zagranicznych Kościuszki № 11 róg ul. P. Marji**Drzewek** owocowych kilka tysięcy do sprzedania wobec tego iż miejsce zajęte przez skółki w obecnym sezonie jesiennym musi być opróżnione, więc ceny drzewek możliwie niskie.

Wiadomość w sklepie ogrodnictwem S. Sochańskiego ul. Panny Marji Nr. 42 róg Pięknej 986

Redaktor - wydawca F. D. Wilkoszewski.

Drukarnie we własnych zakładach drukarskich „Gość” Częstochowski